

Voortgangscmissie Groeiakkoord

Voortgangsrapportage 1 Groeiakkoord

Aan: Minister-President Curaçao en Staatssecretaris BZK Nederland
Van: Voortgangscmissie Groeiakkoord
Datum: 2 oktober 2019
Onderwerp: Voortgang uitvoering Groeiakkoord d.d. 12 juli 2019

Inleiding; nadere duiding Voortgangsrapportage 1

1. Op 12 juli 2019 zijn de regeringen van Curaçao en Nederland een onderlinge regeling als bedoeld in artikel 38 lid 1 van het Statuut aangegaan middels de ondertekening op die datum van het ‘Groeiakkoord; Naar hersteld vertrouwen en voor een welvarend Curaçao’ (“het Groeiakkoord”). In het Groeiakkoord ligt vast dat Curaçao en Nederland tot concrete, afrekenbare en gefaseerde meerjarenafspraken wensen te komen over hoe op samenhangende wijze en na tussentijdse evaluaties acties ondernomen kunnen worden die leiden tot duurzame gezonde overheidsfinanciën, structureel hogere economische groei, een efficiënt en slagvaardig overheidsapparaat en duurzame verbetering van de kwaliteit van het leven op Curaçao. Daarbij is ‘groei’ onlosmakelijk verbonden met het emancipatorisch proces van verdere ontwikkeling en invulling van het autonoom bestuur, waarbij Curaçao steeds meer inhoud geeft aan haar taken en verantwoordelijkheden, met behoud van de wil elkaar als landen bij te staan.
2. In het Groeiakkoord is een Voortgangscmissie ingesteld die onder andere tot taak heeft kwartaalgewijs aan de verantwoordelijke bewindslieden van beide landen te rapporteren over de voortgang en uitvoering van de in- en op grond van het Groeiakkoord gemaakte en te maken afspraken. De Voortgangscmissie is op 1 september 2019 met haar werkzaamheden gestart. Meteen in de eerste week van september hebben de leden en het secretariaat van de Voortgangscmissie een werkweek gehad te Curaçao. Er is in het kader van een eerste oriëntatie op de opdracht gesproken met de Minister-President, de Raad van Ministers, het SG-beraad, een ambtelijke delegatie van Minister van Financiën, de Programmamanagement Organisatie (PMO) c.q. onderdelen ervan en vertegenwoordigers van officiële instituties (Raad van Advies, Algemene Rekenkamer). Ook heeft het secretariaat van de Voortgangscmissie informeel gesproken met het secretariaat van het CFT. Verder hebben het in Nederland wonende lid en de in Nederland wonende secretaris oriënterend gesproken met vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven (KvK, VBC, MCB).

Voortgangscmissie Groeiakkoord

3. De Voortgangscmissie brengt hierbij haar eerste Voortgangsrapportage uit. Deze heeft, zoals vastgelegd in het Groeiakkoord, betrekking op de periode tot en met 30 september 2019. Deze Voortgangsrapportage start met een algemene beschouwing naar aanleiding van de eerste werkweek te Curaçao en de inmiddels uitgevoerde werkzaamheden. Vervolgens wordt ingegaan op de financiële afspraken van het Groeiakkoord; daarna op de overige, niet meteen op geld te waarden afspraken uit het Groeiakkoord. De rapportage rondt af met een voorlopige beoordeling van de aangetroffen situatie. Het is om twee redenen een rapportage op hoofdlijnen. Ten eerste omdat wij maar beperkt bruikbare informatie ontvingen van de PMO en in zijn geheel geen informatie gekregen hebben van de Ministers van GMN, SOAW, BPD en OWCS over de afspraken uit het Groeiakkoord die niet al volgen uit de Groeistrategie. Ten tweede omdat er deze eerste keer maar een beperkte periode van 4 weken beschikbaar was om ons werk te doen. De Voortgangscmissie komt eind november 2019 met een definitief oordeel over de dan verstreken periode.

Algemene beschouwing; uitvoering afspraken nog onvoldoende geborgd

4. De Voortgangscmissie constateert, dat het Groeiakkoord vooral een ambitieuze agenda met ingrijpende (hervormings-)maatregelen is van twee Regeringen. Een aantal (hervormings-)maatregelen, onder andere op het terrein van de arbeidsmarkt en economische ontwikkeling, kan alleen succesvol worden doorgevoerd als maatschappelijke organisaties, zoals het georganiseerde bedrijfsleven en de vakbeweging, daarbij vroegtijdig betrokken worden en bereid zijn hieraan hun medewerking te verlenen. Positief is dat de delegaties van het bedrijfsleven waarmee wij gesproken hebben zonder uitzondering aangegeven hebben mee te willen werken om Curaçao er weer bovenop te helpen. Verder is nodig dat de verantwoordelijke instituties, zoals bijvoorbeeld de Raad van Advies en de SER, voldoende gelegenheid krijgen hun wettelijke taak naar behoren uit te voeren. Uit de door ons gevoerde gesprekken komt het beeld naar voren dat er tot nu toe weinig geïnvesteerd lijkt te zijn in de maatschappelijke inbedding van het Groeiakkoord in de Curaçaose samenleving. De Minister President heeft het Groeiakkoord in de Nationale Dialoog toegelicht, maar er is nog geen dialoog over gevoerd. Uit recent ontvangen informatie komt evenwel een genuanceerder beeld naar voren. Ons is gebleken dat de Raad van Ministers op 10 april 2019 heeft ingestemd met het instellen van een Nationale Consultatieronde over onder andere het Groeiakkoord. Het doel van deze Nationale Consultatieronde is om het maatschappelijk draagvlak en de acceptatie voor een pakket aan voorstellen, gericht op het realiseren van een duurzaam sociaal-economisch herstel, te peilen. Deze duur van de Consultatieronde is onlangs verlengd. Dit lijkt ons een goede start, maar blijktbaar is er weinig bekendheid met deze Consultatieronde. Bovendien is er meer nodig dan het draagvlak peilen om de beoogde resultaten uit het Groeiakkoord ook daadwerkelijk tot stand te brengen. Het

Voortgangscmissie Groeiakkoord

gaat vooral om het verkrijgen van medewerking van de belangrijkste stakeholders bij het uitwerken en doorvoeren van de afspraken uit het Groeiakkoord in concrete maatregelen.

Advies: wij adviseren de uitkomsten van de Consultatieronde in te brengen in de Nationale Dialoog en deze voor dit doel te verbreden met belangrijke maatschappelijke partners. Tevens adviseren wij de Nationale Dialoog voortvarend door te zetten en te gebruiken om de afspraken uit het Groeiakkoord die voor deze partners relevant zijn verder uit te werken in concrete maatregelen en daarvoor de noodzakelijke medewerking te verwerven.

5. In het verlengde van het vorige punt is van belang dat Regering en Parlement de bevolking overtuigen van de urgentie, de noodzaak en de onvermijdelijkheid om de hardnekkige vraagstukken waar Curaçao al lange tijd mee kampt aan te pakken. Dat vraagt open communicatie met de bevolking. Pijnlijke ingrepen zijn niet te vermijden, maar kunnen wel goed worden uitgelegd aan de bevolking en op een maatschappelijk evenwichtige manier worden vormgegeven. Alleen dan kan naar onze mening een nieuw perspectief ontstaan, met name voor de groepen die nu in de steeds krimpende economie het meest in de knel zijn gekomen. Voor de belastinghervormingen die op 1 september 2019 doorgevoerd zijn is het gelukt de medewerking van de Staten te krijgen. Dat is positief en het is zaak deze lijn vast te houden.
6. Een ander wezenlijk punt is een actieve betrokkenheid van de Ministeries, die ook in staat moeten worden gesteld, in capaciteit, tijd en middelen, om hun bijdrage op een volwaardige manier te kunnen leveren. Het zijn immers de Ministeries die voor de uitvoering van veel van de maatregelen aan de lat staan. Vertrouwenwekkende afspraken over de wijze waarop zij betrokken worden bij de uitvoering van het Groeiakkoord lijken nog in de kinderschoenen te staan. Wij signaleren hier een groot risico voor het tempo en de mate waarin de afspraken daadwerkelijk tot het afgesproken resultaat zullen leiden.

Advies: wij adviseren de nog op te stellen Uitvoeringsagenda (zie hierna onder punt 20) mede te gebruiken als instrument om de samenwerking tussen het SG-beraad en de PMO een krachtige, noodzakelijke impuls te geven.

7. De Regering van Curaçao heeft het primaat voor de coördinatie en regie op de uitvoering van de in november 2018 vastgestelde Groeistrategie gelegd bij de Programmamanagement Organisatie (PMO). Deze wordt overwegend bemenst vanuit SOAB, die ook enkele andere rollen vervult. De PMO opereert rechtstreeks onder een Ministeriële stuurgroep, naast en onafhankelijk van de Ministeries. Het programmamanagement van de PMO lijkt adequaat ingericht. Een dergelijk coördinerend mechanisme ontbreekt voor enkele belangrijke onderdelen van het Groeiakkoord die niet opgenomen zijn in de Groeistrategie. Dat betekent dat de betreffende Ministeries zelf verantwoordelijk zijn voor de coördinatie van hun eigen

Voortgangscmissie Groeiakkoord

deel. Het betreft onder andere de onderdelen financiële maatregelen 2019 - 2021 (inhoud en beheer), de problematiek van het nieuwe ziekenhuis (CMC) en het oude ziekenhuis (SEHOS) en de landsbijdrage aan de SVB, de doorlichting van de sociale fondsen en de modernisering van de onderwijsmethoden.

De in het Groeiakkoord afgesproken jaarlijks vast te stellen integrale Uitvoeringsagenda is voor 2019 nog niet beschikbaar. Wij constateren dat het opstellen ervan een worsteling is. Met het ontbreken van de integrale Uitvoeringsagenda is het moeilijk te komen tot een noodzakelijke overall regie op inhoud en samenhang tussen de veelheid aan plannen van aanpak, afspraken en maatregelen die de komende periode opgeleverd moeten worden en tot zichtbare resultaten moeten leiden. Adequate sturing op en prioriteitstelling door de politiek en topambtelijk in de uitvoering, ook nodig vanwege de schaarste aan mensen en middelen, is zo niet mogelijk. Focus voor de Ministeries ontbreekt zo ook; het SG-beraad vraagt op dit punt indringend om een structurerend kader en duidelijkheid van de Regering. Voor zover wij hebben kunnen vaststellen zijn de prioriteiten tot nu toe door de Raad van Ministers alleen nog maar voor het 1^e kwartaal 2019 vastgesteld. Het vaststellen van de prioriteiten voor tenminste het gehele jaar 2019 zou kunnen helpen bij het aanbrengen van focus.

8. Het ontbreken van de integrale Uitvoeringsagenda, met een concrete vertaling naar in te zetten instrumenten en te nemen maatregelen en prioritering in de tijd, vormt tezamen met een nog niet goed op gang gekomen adequate en eenduidige informatievoorziening (volledig, juist en tijdig) een belemmering, ook voor het werk van de Voortgangscmissie. Het is naar ons oordeel heel belangrijk dit snel op te lossen. Zonder deze twee instrumenten ontbreekt het de Voortgangscmissie aan een referentiekader -en op de financiële onderdelen aan een baseline- waartegen de voortgang in de uitvoering van de gemaakte afspraken afgezet kan worden. Deze eerste Voortgangsrapportage is dan ook nadrukkelijk onder dit voorbehoud opgesteld. Wij hebben hierover meteen al in de eerste werkweek aandacht gevraagd bij de Raad van Ministers. Daarbij hebben wij ervoor gepleit waar dat kan aan te sluiten bij bestaande informatiestromen om de rapportagedruk voor de Ministeries en instituties en de PMO zoveel mogelijk te beperken.
9. Ingevolge artikel 5 van het Groeiakkoord dient de regering van Curaçao een strategische Investeringsagenda op te stellen. Daartoe kan, blijkens art. 5 lid 1, in de periode 2019-2022 NAf 180 mln. extra via Nederland worden geleend voor 'productieve, rendabele investeringen, die vallen onder de definitie van de kapitaaldienst'. Ons is gebleken, dat er op verschillende plaatsen discussie loopt over de vraag of voorstellen die worden aangeleverd voor de beoogde investeringen onder de kapitaaldienst of onder de lopende dienst vallen. Een eenduidig toetsingskader ontbreekt en een onafhankelijk toetsingsorgaan is er niet. Zo wordt een groot risico gelopen voor de realisatie van de afspraken over de tekortreductie.

Voortgangscmissie Groeiakkoord

Bij besluit van de Raad van Ministers van Curaçao van 11 september 2019 is de Voortgangscmissie verzocht een voorstel te doen voor een toetsingskader en toetsingsorgaan. U treft dat hieronder aan.

Advies: wij adviseren de Raad van Ministers een toetsingskader vast te stellen voor de hiervoor bedoelde investeringsvoorstellen dat bestaat uit de volgende twee onderdelen:

a. is voldaan aan de criteria die gesteld worden aan het kunnen opnemen van de voorgenomen investering onder de kapitaaldienst en is duidelijk wat de exploitatiegevolgen zijn die later op de gewone dienst gaan drukken? Het lijkt ons voor de hand liggend deze beoordeling te laten uitvoeren door het CFT, gezien haar taak.

b. gaat het echt om productieve, rendabele investeringsprojecten en hoe verhouden deze projecten zich tot andere lopende en geplande projecten resp. het staande beleid? In het toetsingskader kunnen op dit punt criteria worden opgenomen ten aanzien van nut en noodzaak van het voorstel en maatschappelijke rentabiliteit (verhouding baten en kosten), uitvoerbaarheid en samenhang met en afhankelijkheid van andere projecten en staand beleid. Wij adviseren deze toets te laten uitvoeren door een extern, onafhankelijk Adviescomité Investerings (3 wijze personen). Een externe, onafhankelijke toetsing van dit onderdeel kan borgen dat de voorstellen van de diverse departementen gelijkwaardig worden behandeld en evenveel kans krijgen ('gelijke monniken, gelijke kappen'). Het biedt ook mogelijkheden om te profiteren van expertise en kennis ook van buiten de overheidsorganisatie, hetgeen kan bijdragen aan een betere maatschappelijke inbedding van het Groeiakkoord. Een eerste bijdrage van het Adviescomité Investerings kan zijn dat zij helpt om het toetsingskader verder uit te werken.

10. Wij wijzen er tenslotte op, dat er een spanningsvolle relatie kan ontstaan tussen het werk van het CFT, dat gebaseerd is op de Rijkswet Financieel Toezicht (RFT) en de Aanwijzing, en dat van de Voortgangscmissie. Wij willen dat voorkomen en zullen om die reden periodiek zowel op secretariaats- als op commissieniveau afstemming organiseren met het CFT.

Financiële aspecten; (artikel 1 Groeiakkoord) inkomstenverhogende en uitgaven-verlagende maatregelen geven wisselend beeld

11. De Voortgangscmissie heeft een notitie ontvangen van het Ministerie van Financiën d.d. 13 september 2019 betreffende 'de stand van zaken Tabel 1 Overzicht maatregelen 2019-2021 van het Groeiakkoord'. Deze notitie roept vragen op, onder andere over de hardheid van de cijfers en de onderbouwing ervan met concrete maatregelen en over het meenemen van een incidentele belastingopbrengst van ruim 40 mln. De vraag heeft zich bij ons opgeworpen of deze opbrengst in het kader van de Belastingregeling Koninkrijksrelaties (BKR) is gerealiseerd

Voortgangscmissie Groeiakkoord

door inspanningen van de Regering van Curaçao om de belastinginkomsten te verhogen en of deze derhalve past in de beoordeling van de realisatie van de gemaakte afspraken in het Groeiakkoord. De Voortgangscmissie heeft voorts ook kennis genomen van de brief d.d. 10 september 2019 van het CFT over de tweede uitvoeringsrapportage 2019 en de eerste begrotingswijziging 2019. Het CFT stelt daarin vragen en vraagt om nadere onderbouwingen, onder andere over de neerwaartse bijstelling van de verwachte uitgavenoverschrijding met 25 mln. en niet geraamde uitgaven waarvoor geen dekking is. De antwoorden hierop zijn op dit moment nog niet beschikbaar.

12. Ten aanzien van de opgave om over 2019 een sluitende jaarrekening te realiseren constateert het CFT, buiten de risico's die verbonden zijn aan de maatregelen van tabel 1, verschillende andere risico's die er mogelijk toe kunnen leiden dat deze opgave niet gerealiseerd wordt. Daarmee komt het inlopen van de tekorten over de voorafgaande jaren op basis van positieve resultaten in 2019 en volgende jaren verder onder druk te staan. De zorgen op dit punt worden groter nu blijkt dat de ontwerp begroting 2020, zoals deze recent aan de Staten aangeboden is, weliswaar sluit, maar geen overschot laat zien waarmee tekorten uit voortgaande jaren ingelopen kunnen worden. Om die reden ligt er ook een afkeurend oordeel van het CFT (brief d.d. 23 augustus 2019) en een negatief advies van de Raad van Advies. Niet duidelijk is nog tot welke politiek-bestuurlijke conclusies de Regering komt op basis van deze reacties van het CFT en de Raad van Advies.

Overige maatregelen; veel van de uitvoering moet feitelijk nog starten

13. Volgens het Groeiakkoord en de bijbehorende toelichting moeten de komende periode ook veel andere resultaten bereikt zijn, voor een deel al op 30 september 2019. In het als bijlage 1 bij deze Voortgangsrapportage opgenomen overzicht vatten we alle gemaakte afspraken uit het Groeiakkoord zelf en de toelichting op het Groeiakkoord samen. In de Algemene Beschouwing onder punt 4 gaven wij reeds aan te hebben geconstateerd dat het Groeiakkoord een vooral ambitieuze agenda van de twee regeringen bevat. Het tijdsbestek van de eerst te nemen maatregelen na de ondertekening op 12 juli 2019 was nogal aan de krappe kant, zeker mede in het oog houdende de vakantieperiode die daarop volgde.
14. Op basis van de tot nu toe ontvangen informatie stellen wij vast, dat er op een beperkt aantal onderdelen een start is gemaakt en soms ook al goede voortgang is geboekt met de uitvoering van de afspraken uit het Groeiakkoord. Dat is positief. Voor een aantal punten die nu al zouden moeten lopen lijkt dit echter niet het geval of is onduidelijk wat de voortgang ervan is. In onze definitieve Voortgangsrapportage 1 proberen wij in het overzicht dat opgenomen is in bijlage 1 aan te geven hoe ver het staat met de voortgang in de uitvoering van deze afspraken.

Voortgangscmissie Groeiakkoord

Beoordeling aangetroffen situatie; voorlopige conclusie

15. In bijlage 1 van het Groeiakkoord worden de afspraken weergegeven omtrent ondersteuning door Nederland, met daarbij aangegeven de peilperiode/data. De eerste peilperiode terzake de afspraken betreft september 2019. Voor Curaçao geldt dat om in aanmerking te komen voor voortzetting van de technische ondersteuning en beschikbaarstelling door Nederland van een extra lening van 30 mln., volgens bijlage 1 bij het Groeiakkoord aan twee voorwaarden moet worden voldaan. Op basis van de nu beschikbare informatie is de Voortgangscmissie niet in staat om te kunnen vast stellen in hoeverre dat per heden gelukt is. Wij kiezen er daarom voor hier een voorlopig oordeel te geven en zijn voornemens eind november 2019 met een definitief oordeel te komen. Dit aannemende dat wij in de tussenliggende periode de beschikking krijgen over de daarvoor noodzakelijke informatie. Naar ons oordeel hoeft dit geen gevolgen te hebben voor de voortgang van de uitvoering van het Groeiakkoord en kan daaraan onverminderd verder gewerkt worden. Dat geldt ook voor wat betreft het scherp krijgen van de behoefte en het vervolgens beschikbaar stellen van de technische ondersteuning wat nog niet tot stand blijkt te zijn gekomen.
16. De eerste voorwaarde van bijlage 1 bij het Groeiakkoord is, dat het pakket maatregelen 2019 conform tabel 1 moet zijn ingevoerd en verwerkt in de begrotingswijziging 2019. Wij hebben kunnen vaststellen dat dit in technische zin is gebeurd en dat de begrotingswijziging op 27 september jl. aan de Staten is aangeboden. De begrotingswijziging 2019 is evenwel nog niet door de Staten goedgekeurd. De Staten hebben al wel ingestemd met de belasting-verhogende maatregelen. Er zijn ook vragen (van het CFT o.a.) over een aantal aspecten met betrekking tot de uitgavenkant van de begrotingswijziging 2019. Het antwoord is thans nog niet beschikbaar, maar wel relevant voor de Voortgangscmissie. Deze vragen voeden de twijfels over de haalbaarheid van de onderliggende doelstelling, namelijk over 2019 een sluitende gewone dienst te realiseren. Bovendien zijn de vooruitzichten voor 2020 op dit punt zorgelijk.
17. De tweede voorwaarde van bijlage 1 bij het Groeiakkoord is dat het Groeiakkoord breed gedragen wordt door politiek Curaçao. Wij interpreteren deze afspraak zo, dat de Staten er met een bij voorkeur zo groot mogelijke meerderheid mee moeten hebben ingestemd. Wij hebben geconstateerd, dat het Groeiakkoord op 12 juli 2019 aangeboden is aan de Staten, maar het debat daarover en de besluitvorming nog niet heeft plaatsgevonden. Gesteld kan derhalve worden dat aan deze voorwaarde nog niet is voldaan.
18. Ingevolge artikel 5 lid 2 van het Groeiakkoord stelt Curaçao in de tweede helft van september en vervolgens om het half jaar, een strategische investeringsagenda vast t.a.v. productieve en rendabele investeringen. Ingevolge artikel 5 lid 1 moet het gaan om investeringen die zich

Voortgangscmissie Groeiakkoord

kwalificeren voor de kapitaaldienst. Over het te hanteren toetsingskader en toetsingsorgaan heeft de Regering op 11 september jl. advies gevraagd aan de Voortgangscmissie; zie onder punt 9. De Voortgangscmissie heeft thans nog geen strategische investeringsagenda of projectvoorstellen ontvangen en adviseert in deze Voortgangsrapportage de Regering over het toetsingsorgaan en toetsingskader. Hierover moet de Raad van Ministers nog een besluit nemen. Het tot eind november 2019 aanhouden van de beoordeling of aan de voorwaarden inzake de 30 mln. leningscapaciteit en (voortzetting van) de technische ondersteuning is voldaan, zal naar ons oordeel daarom geen vertraging opleveren op de aanwending ervan.

19. Wij stellen verder vast dat de uitvoering van verschillende afspraken uit het Groeiakkoord weliswaar in gang is gezet, maar dat een integraal overzicht en adequaat inzicht in de daadwerkelijke voortgang ontbreekt. Een adequate informatieverstrekking aan de Voortgangscmissie is ook nog niet op gang gekomen. De Uitvoeringsagenda, die door de beide regeringen is afgesproken in het Groeiakkoord, kan hiervoor goed als instrument dienen maar is nog niet beschikbaar. Dat belemmert ons nu in ons werk. Er is bovendien, zo horen wij in alle contacten, sprake van een chronisch gebrek aan capaciteit en kwaliteit om van plannen maken naar uitvoering te komen en de bereikte resultaten structureel te borgen. De Uitvoeringsagenda kan ook helpen de behoefte aan technische ondersteuning scherp te krijgen. Tot slot, last but not least, helpt de Uitvoeringsagenda de Regering en de ambtelijke toppen om te sturen op realisatie van de gemaakte afspraken.
20. De Uitvoeringsagenda dient ook als een van de toetsstenen voor de Voortgangscmissie in het kader van het opstellen van de Voortgangsrapportage 2 die er op 31 januari 2020 moet liggen. In artikel 13 van het Groeiakkoord is als een van de taken van de Voortgangscmissie opgenomen het bewaken van de voortgang van de afspraken en de realisatie van de beoogde doelen. Artikel 14 lid 2 van het Groeiakkoord geeft weer dat de voortgangsrapportages in ieder geval moeten ingaan op de uitvoering en de geboekte voortgang van al hetgeen in het Groeiakkoord is overeengekomen. Deze inhoudelijke beoordeling kunnen wij alleen doen wanneer wij tijdig over adequate informatie, waaronder de Uitvoeringsagenda, beschikken. Om te voorkomen dat wij in januari 2020 in dezelfde situatie terecht komen als nu omdat een Uitvoeringsagenda ontbreekt, en wij een oordeel over de beschikbaarstelling van dan NAf 60 mln. leningscapaciteit moeten opschorten, komen we tot het volgende advies.

Advies: wij adviseren dringend de integrale Uitvoeringsagenda 2019, en meteen ook die van 2020, op korte termijn tot stand te brengen als gezamenlijk product van de PMO en het SG-beraad en hierbij technische ondersteuning vanuit Nederland in te zetten.

En vervolgens op basis daarvan:

- *de inhoudelijke bijdragen van de Ministeries vast te stellen;*
- *de vraag om technische ondersteuning verder concreet in te vullen;*

Voortgangscmissie Groeiakkoord

- *de noodzakelijke informatievoorziening aan de Voortgangscmissie scherp te krijgen en daarover concrete afspraken te maken;*
- *waar nodig te adviseren gemaakte afspraken over de coördinatie, regie en de sturing op de uitvoering van het Groeiakkoord te herzien en aan te passen.*

Tot slot

De Voortgangscmissie is desgewenst graag bereid deze Voortgangsrapportage 1 en het hierin opgenomen voorlopig oordeel aan de verantwoordelijke bewindslieden toe te lichten. Zij komt eind november 2019 met een definitief oordeel over de verstreken periode, er vanuit gaande dat zij in de tussenliggende periode van de informatie wordt voorzien die daarvoor nodig is.

Voortgangscmissie Groeiakkoord

Bijlage bij Voortgangsrapportage 1 Groeiakkoord; overzicht uitvoering afspraken

Afspraak	Artikel	Periode/ datum gereed	Stand van zaken/voortgang uitvoering getroffen maatregelen
Pakket uitgaven verlagende en inkomsten verhogende maatregelen en nadere uitwerkingen	1.1	31.12.2019/ 31.12.2020/ 31.12.2021	
<i>Nullijn ambtenaren en trendvolgers 2020-2023 afgekondigd</i>	1.1	<i>In 2019, effect vanaf 01.01.2020</i>	
<i>Uitstroom oudere ambtenaren gerealiseerd</i>	1.1	<i>31.12.2020</i>	
<i>Verhoging Carensdagen</i>	1.1	<i>Effect in 2020 zichtbaar</i>	
<i>Taakstellende verlaging uitgaven</i>	1.1	<i>2019-2022 oplopend tot 45 mln. structureel</i>	
<i>Invulling taakstellende verlaging</i>			
<i>a. doorlichting overheidsorganisatie</i>	1.1	<i>a. 01.04.2020 gereed, effect in begrot.2021</i>	
<i>b. huisvesting Ministeries</i>	1.1	<i>b. besluitvorming voor 31.12.2019</i>	
<i>c. centrale inkoop</i>	1.1	<i>c. inkoopbeleid vastgesteld 31.12.2019</i>	
<i>d. kleine efficiencyoperatie 2% korting per jaar</i>	1.1	<i>d.2020-2022</i>	
Normering subsidierelaties	1.1	2e helft 2019	
Compliance verhogende maatregelen en uitwerking	1.1		
<i>Belastingopbrengsten en aanpassing wetgeving</i>	1.1	<i>2019</i>	
<i>Toepassing profijtbeginsel en tarieven gefaseerd invoeren</i>	1.1	<i>Vanaf aug. 2019 1e tranche Min, vanaf 01.01.2020 2e tranche Min.</i>	
Inkomstenverhogende maatregelen en uitwerking	1.1		
<i>Afvalstoffen verhoogd</i>	1.1	<i>01.08.2019</i>	
<i>Accijnzen verhoogd</i>	1.1	<i>01.08.2019</i>	
<i>OB verhoogd</i>	1.1	<i>01.08.2019</i>	

Voortgangscmissie Groeiakkoord

Afspraak	Artikel	Periode/ datum gereed	Stand van zaken/voortgang uitvoering getroffen maatregelen
<i>Verhoging belastinginkomsten;</i> <i>a. contouren vastgesteld</i> <i>b. besluit regering</i> <i>c. aangeboden aan Staten</i> <i>d. invoering</i>	1.1/4.1	01.09.2019 01.11.2019 31.12.2019 01.01.2020	
Heroverwegingsoperatie sociale zekerheid, incl. opzet en werking schoommelfonds	2.1 + 6.2	Start 01.08.2019, rapportage 30.03.2020, effect in BW 2020	
Heroverwegingsoperatie arbeidsmarkt	2.1	Start 01.08.2019, rapportage 30.03.2020, effect in BW 2020	
Heroverwegingsoperatie Zorg, onderwijs en grondexploitatie	2.1	Start jan. 2020	
Begrotingsregels vastgesteld	2.2	Najaar 2019	
Implementatieplan, incl. begroting doorlopen meerjarig implementatietraject conform roadmap goedkeurende verklaring 2021 gereed	2.3	Eind aug. 2019	
Goedkeurende accountantsverklaring jaarrekening 2021 beschikbaar	2.3	15.10.2022	
Ambtelijke top FIN en financiële functies versterkt	2.4	a. SG FIN: 31.12.2019 b. Dir FEZ 9: 31.12.2019 c. overige: 30.09.2019 d. PvA leren: 31.07.2019 vastgesteld	
Aanbevelingen Cie. Mollen en AR subsidiebeleid uitgevoerd; Inhouden bel+premies	3.1	Onbepaald; Per Q1 2020	
Uitvoering plan van aanpak 'belastingherziening' (invordering) gestart	4.2	In 2019	
Toegang extra leningscapaciteit	5.1	2019-2022	
Vaststellen strategische investeringsagenda	5.2.	2 ^e week sept., daarna halfjaarlijks	

Voortgangcommissie Groeiakkoord

Afspraak	Artikel	Periode/ datum gereed	Stand van zaken/voortgang uitvoering getroffen maatregelen
Ruimte om opbrengsten privatiseringen deels in te zetten Groeistrategie	5.3	Onbepaald	
Bulletlening omzetten in aflossingslening	5.4	In 2020	
Oplossing overige leningen bereikt	5.5	Juni 2020	
Cie instellen om sociale fondsen door te lichten	6.1	Onbepaald	
Incentive inbouwen bij vaststellen bijdrage sociale fondsen	6.2	Jaarlijks	
Geoptimaliseerde Buca nieuwe en oude ziekenhuis voorleggen aan CFT	7.1	Voor 1 okt. 2019	
Autoriteit Zorg ingericht	7.1	01.01.2020	
Optimalisatie vergunningenproces	8.1	Uitvoeringsplan: 31.07.2019 Realisatie: medio 2020	
Opzetten Garantiefonds	8.2	In 2020	
Implementatie actieplan aansluiting onderwijs arbeidsmarkt	8.3	Actieplan: dec. 2019 Uitvoering: najaar 2020	
Implementatie beleidskader samenhang arbeidsmarkt, onderwijs, migratie	8.4	Beleidskader: dec. 2019 Uitvoering: najaar 2020	
Evaluatie instrumenten handels- en exportbevordering	8.5	Onbepaald	
Behouden en versterken huidige sectoren	Toel.	Onbepaald	
Transitie werkgelegenheid nieuwe sectoren	Toel.	Onbepaald	
Opzetten grondexploitatie en -bedrijf	8.6	Eindvoorstel: dec. 2019	
Vaststellen plan van aanpak modernisering overheidsapparaat, realisatie	9.1	Sept. 2019, Voorjaar 2022	
Vaststellen plan van aanpak herziening bedrijfsprocessen overheidsapparaat	9.2	Maart 2020	
Vaststellen beleidskader MD-traject	Toel.	Dec. 2019	

Voortgangscmissie Groeiakkoord

Afspraak	Artikel	Periode/ datum gereed	Stand van zaken/voortgang uitvoering getroffen maatregelen
Implementatie strategisch personeelsplan	9.3	Maart 2020, Sturing vanaf najaar 2020	
Vaststellen plan van aanpak invulling HR-functie	9.4	Sept. 2019	
Beleidskader moderniseren arbeidsvoorwaarden vastgesteld	Toel.	Najaar 2020	
Implementatie beoordelingssysteem ambtenaren	Toel.	Voorjaar 2021	
Vaststellen plan van aanpak oprichten Academy	9.5	Nov. 2019	
Vaststellen sociale ontwikkelagenda 2019 - 2021	10.1	aug. 2019	
Vornemens samenwerking andere terreinen	11.1	Onbepaald	
Ondersteuning NL op verzoek van Curaçao	12.1, 12.3 t/m 12.7	Onbepaald	
Bevorderen toegang financiële fondsen	12.2	Onbepaald	
Vaststellen Uitvoeringsagenda Groeiakkoord	13.1	Jaarlijks	
Voortgangscmissie ingesteld	13.2	1 aug. 2019	
Periodieke rapportages Voortgangscmissie	14.1 + 14.2	Elk kwartaal	
Periodiek voortgangsoverleg	14.3	Elk halfjaar	
Expiratie Groeiakkoord	15.1	30.06.2022	